

ZASNOVA NAREČNEGA FRAZEOLOŠKEGA SLOVARJA

Karin Marc Bratina

Filozofska fakulteta, Ljubljana; Scuola superiore di lingue moderne
per interpreti e traduttori, Trst

UDK 81'374:81'282'373.7

Cilj prispevka je prikazati enega od možnih pristopov k zbiranju in urejanju narečne frazeologije, ki povezuje standarde dosedanjega leksikografskega in dialektološkega dela s prednostmi obdelave s sodobnimi jezikovnimi tehnologijami, na tej podlagi pa podati osnutek za oblikovanje narečnega frazeološkega slovarja v elektronski obliki, ki bi poleg standardnih leksikografskih elementov v geslu podal tudi avdio izseček kontekstualne rabe ter prikaz umestitve frazema na karti narečnih frazemov.

narečna frazeologija, kulturna semantika frazemov, avdio izseček in kartografiranje frazemov, oblikovanje zasnovane narečnega frazeološkega slovarja

The article presents one of the possible approaches to the collection and ordering of dialect phraseology, which combines the standards applied by previous lexicographic and dialect studies with analysis using modern language technologies, thus offering a framework for the creation of an electronic dialect phraseological dictionary, the entries in which include, in addition to the standard lexicographical elements, an audio clip of contextual use and the location of the phraseme on the map of dialect phrasemes.

dialect phraseology, cultural semantics of phrasemes, audio clips and cartography of phrasemes, formation of the theoretical framework of a dialect phraseological dictionary

1 Uvod

Prednosti sodobnih jezikovnih tehnologij lahko izrabimo tudi za zbiranje in analizo narečne frazeologije, ki se v Sloveniji šele uveljavlja. V prispevku bodo podani 1. smernice za zbiranje narečnega frazeološkega gradiva med rojenimi govorci s pomočjo preizkušene metode (prim. Marc Bratina 2009: 42–61) v urejen govorni korpus; 2. način oblikovanja izsečkov in kartografiranje frazemov s pomočjo sistema GIS; 3. analiza pomenov frazemov v luči podatkov o kulturi s pomočjo različnih pristopov (lingvokulturologija, etnolingvistika, etimologija, kognitivna in konceptualna interpretacija sestavin frazema ipd.)¹ in upoštevajoč tudi prve asociacije, izpričane s strani

rojnih govorcev, ter na tej podlagi osnutek oblikovanja slovarskega gesla v narečnem frazeološkem slovarju v elektronski obliki, ki bi poleg standardnih leksikografskih elementov podal tudi avtentičen avdio izseček kontekstualne rabe frazema ter ga z geolingvistično metodo vizualno predstavil na karti narečnih frazemov.

2 Zbiranje narečnega frazeološkega gradiva

Metoda zbiranja narečne frazeologije je natančneje predstavljena na drugem mestu (Marc Bratina 2009: 42–61), zato v nadaljevanju sledi le strnjen prikaz postopka zbiranja narečnega frazeološkega gradiva.

1 Opis posameznih pristopov je podan v Marc Bratina 2009: 70–153.

V ključni etapi dialektološkega, točneje jezikovnogeografskega raziskovanja, pri terenskem delu, raziskovalci običajno izhajajo iz narečnih vprašalnic, zbrano gradivo pa je nato vir za izdelavo dialektoloških kart oz. atlasov. Doslej v slovenski dialektologiji še ni vprašalnice, ki bi bila posvečena izključno frazeologiji, izkušnje pa so pokazale (prim. Smole: 2007, 2008a, 2008b, Marc Bratina 2005a, 2005b, 2006, 2007), da je ta neobhodno potrebna. Dialektolog frazeolog si zbiranje gradiva na terenu olajša s predhodno izdelano usmerjevalno vprašalnico, ki vsebuje narečnim govorcem domače frazeme, in sicer z izpisovanjem frazemov iz narečnega leposlovja in folkloristike. Tovrstni viri ne služijo zgolj kot podlaga za oblikovanje seznama frazemov, ki je usmerjevalne narave,² pač pa je kontekstualna raba iz virov v pomoč tudi pri določitvi pomena v okviru gesla v narečnem frazeološkem slovarju. Nabor frazemov iz narečne literature je tudi izhodišče za začetek vódenega pogovora, saj navajanje frazemov posredno prinaša tudi razlago, kaj frazem sploh je.³ Izhajajoč iz izkušenj s terenskim dialektološkim delom, zagovarjamo stališče o potrebi po oblikovanju tovrstne vprašalnice, tj. na podlagi narečne literature, za vsako narečje ali vsaj narečno skupino, kar bi bilo po našem mnenju nedvomno dobro izhodišče za zbiranje vseslovenskega narečnega frazeološkega zaklada.

Osnovna metoda dela, tj. z usmerjevalno vprašalnico, se lahko dopolnjuje še z vódenim pogovorom.⁴ Kontekst je namreč tudi eden od možnih načinov ugotavljanja pomena frazema, zlasti v primeru t. i. izlastnoimenskih

frazemov, kjer nam pomen in motivacijo za nastanek frazema (etimologijo) največkrat lahko posredujejo zgolj narečni govorniki. V okviru vódenega pogovora je pomembno, da pridobimo čim več informacij o frazemu, kot so poznavanje samega frazema, njegov pomen, raba v ponazarjalnem zgledu, konotacija, pragmatične značilnosti (na primer omejitve rabe na samo en spol, ali se ga morda uporablja samo v pogovorih z mlajšimi govorniki, tj. otroci ipd.). Ta metoda je kombinacija zbiranja frazeološkega gradiva v zapisanem besedilu (enako velja za zbiranje/prebranje knjižnih frazemov iz besedil v knjižnem jeziku), običajnega terenskega dela dialektologa, ki narečno gradivo zbira s pomočjo vprašalnic, in vódenega pogovora.

3 Oblikovanje izsečkov in opis korpusne obdelave narečnih govornih besedil

Zaradi obravnave govornega jezika, kakršno je narečje, se zdi v narečnem frazeološkem slovarju enote smiselno prikazati tudi v slušni obliki kot izsečke iz vódenih pogovorov z narečnimi govorniki. Prav pomen tovrstnega avtentičnega gradiva je v sodobni leksikografiji izrazito poudarjen, saj kontekstualna umešitev frazema podaja dragocene informacije o njem in bistveno prispeva k osvetlitvi in razumevanju njegovega denotativnega in konotativnega dela pomena.

Pri oblikovanju korpusa⁵ je zaradi lažje povezave z drugimi korpusi izsečke narečnih besedil dobro prepisati v knjižno obliko, po knjižene oblike pa označiti in navesti kraj pojavitve. Zato je priporočljiva standardizacija načinov označb; na ta način je namreč gradivo

2 Taka usmerjevalna vprašalnica se z vsakim intervjujem dopolnjuje, saj se vedno dobi kak nov frazem; informatorji se namreč po asociaciji spomnijo še drugih tovrstnih jezikovnih enot. Zbiranje frazeološkega gradiva z usmerjevalno vprašalnico torej narečne govorce spodbuja k rabi frazemov, ki jih sicer na našem seznamu še ni, kar samo vprašalnico še bogati, asociacije, ki jih tako vzbudimo pri narečnih govornikih, pa obenem predstavljajo tudi uvod v vódeni pogovor.

3 Tako se namreč izognemo strokovni razlagi tega, kaj je frazem.

4 O razliki med spraševanjem s pomočjo usmerjevalne vprašalnice in vódenim pogovorom natančneje v Marc Bratina 2009: 45–47, 50–53.

5 Glede na tipologijo korpusov (prim. Gorjanc 2005: 8–10, 25) bi lahko našega opredelili kot specializirani govorni spremljevalni korpus.

uporabno za vse jezikoslovce in druge raziskovalce. Prav tako je priporočljivo označevanje samih frazemov standardizirano, in sicer lematizirano ter morfosintaktično označeno po standardu JOS (jezikovno označevanje slovenskega jezika) (več o tem: <http://nl.ijs.si/jos/>; Erjavec, Krek 2008). Kot korpus je dobro uporabiti celotne posnetke, medtem ko naj bo označevanje zaradi ekonomičnosti izvedeno na frazemih z njihovimi konteksti. Gradivo naj bo umeščeno v besedilnem okolju, ki poleg rabe frazema vsebuje tudi govorčevo razlago njegovega pomena. Takšen korpus je nato lahko uporaben tudi za druge raziskovalce, in sicer zaradi: dostopnosti v izvirni obliki; načina iskanja, ki omogoča iskanje frazemov po a) knjižni obliki, b) poknjženi obliki, c) morfosintaktičnih oznakah, d) slovarskih iztočnicah (lemah); predstavitev rezultatov v besedilnem okolju (primer rabe, razlaga denotativnega in konotativnega dela pomena); umeščenosti v geografske karte (gl. naslednje pogl.). Uporabimo ga lahko pri izdelavi leksikona eno- in večbesednih zvez s pomočjo deloma prirejenih metod samodejnega luščenja (prim. Vičič 2008).

4 Kartografiranje frazemov

Poleg omenjenega se zdi za ugotavljanje frazeoloških variant na vseh jezikovnih ravni- nah (morfosintaktični, semantični, leksični in besedotvorni) ključna tudi predstavitev v vizualni obliki – kartografiranje s sistemom GIS –, ki ponuja dobro izhodišče za sistematične primerjalne analize med posameznimi frazeološkimi sistemi glede na funkcijsko in socialno zvrstnost⁶ znotraj slovenskega jezika in tudi primerjalne analize s frazeološkimi sistemi drugih jezikov (sosednjih in bolj oddaljenih – kontrastivna analiza). Areali frazemov namreč lahko pokažejo na vplivanje med jezikovnimi sistemi. Namen celostne geolingvistične ponazoritve narečnih frazemov je na podlagi

arealov frazemov ugotavljati frazeološke variante na vseh jezikovnih ravni- nah: glasoslovni, oblikoslovni, oblikoskladenjski, besedni in besedotvorni, pomenoslovni (zlasti za ugotavljanje medfrazemskih razmerij – sinonimija, homonimija, paronimija, antonimija itn.). S hkratno primerjavo sosednjimi in z drugimi vplivnimi jeziki je možno opazovati njihov vpliv na frazeološki sistem slovenskih narečij. Namen vizualnega prikaza pojavnosti frazemov je poleg naštetega tudi ugotavljanje idiolektičnih variant, prenovitev stalnih izrazov, povezav med prenovitvami (vključno s kontaminacijami) in idiolektičnimi variantami ter živosti frazema (prim. Smole 2008b: 71).

Prvi del kartiranja korpusa narečnih izrazov obsega zasnovano, pripravo in izdelavo korpusa baze, ki mora biti združljiva z uporabljenim orodjem GIS. To pomeni, da je treba bazi pri vsakem vnosu podati geografsko referenco, ki jo orodje GIS prepozna in izraz ustrezno umesti na predhodno določen izsek površja in v končni fazi tudi na standardiziran kartni prostor. S pomočjo takega pristopa je izdelava kart pospešena, saj poteka avtomatsko. Razen konkretnega informacijskega outputa pa je velika prednost orodij GIS prav hitro kombiniranje z različnimi alternativnimi sloji informacij na skupni prostorski osnovi, interaktivnost in tudi multimedialnost doslej dokaj tradicionalne prostorske izkušnje. S pomočjo spletnih GIS-aplikacij je vsakemu posamezniku omogočen vpogled v najbolj osnovne značilnosti prostorske diferenciacije posameznega izraza tudi skozi slušno izkušnjo, prav tako pa tudi v bolj kompleksno možnost prekrivanja slojev in osnovnih prostorskih analitičnih postopkov, ki lahko implicira vzroke za razlike v izrazju. V drugi fazi se na podlagi zbranega korpusa izvede poskus prikaza prostorske sorodnosti različnih lokalnih narečij in razlage diferenciacije z različnimi postopki prostorskega modeliranja. Namen kartografskega

⁶ Tovrstno označevanje bo speljano s standardom TEI 5 (prim. Mikolič idr. 2008).

prikaza frazemov s pomočjo GIS-a je: lažje ugotavljanje frazemskih variant in/ali sinonimnih frazemov, ugotavljanje glasoslovne podobne posameznih krajevnih govorov, na podlagi morebitnih geografskih, naravnih, arheoloških in drugih posebnosti kraja pojavnosti frazema dodatno osvetliti njegov pomen.

5 Oblikovanje zgradbe slovarskega gesla frazeološkega slovarja

Slovarsko geslo v narečnem frazeološkem slovarju je zasnovano, izhajajoč iz naslednjih načel: frazem je prikazan v obliki, v kakršni je izpričan v korpusu narečnih besedil, nadalje, v poknjženi slovarski (osnovni) obliki, ki je, če ni podana s strani narečnih govorcev, zapisana s pomočjo raziskovalčeve narečne kompetence ali pa se nedoločniško obliko razbere iz drugega konteksta oz. se jo rekonstruira s pomočjo drugega konteksta. Frazeološki pomen oz. pragmatični pomen besedne zveze v primeru t. i. pragmatičnih frazemov je podan kot 1. razlaga motivacijske podlage frazema, kot jo posredujejo narečni govorci, in 2. s pomočjo v nadaljevanju navedenih pristopov k obravnavi frazeologije.

V frazemih kot nosilcih kulturne konotacije so namreč združena jezikovna sredstva in načini, zaradi katerih so sposobni nanašati se na kulturo in imajo kot taki t. i. kulturno referenco oziroma so sposobni odslikavati za dano jezikovno skupnost značilne poteze kulture v obliki jezikovnega znaka (Kržišnik 2005, 2008a, 2008b). To pa se kaže na dva načina: s prisotnostjo zunajjezikovne danosti s področja materialne, duhovne ali socialne kulture ali z izražanjem kulturnih vrednot in norm neke družbe (jezikovne skupnosti, naroda itn.) ali z

drugimi besedami, z denotativnim ali konotativnim delom pomena. V frazeologiji kot jeziku kulture je tudi del kolektivnega spomina določene jezikovne skupnosti. Kulturna rekonstrukcija motivacijskega izhodišča narečnih frazemov s pomočjo pristopov, kot so lingvokulturologija (prim. Teliya 1998), etnolingvistika (prim. Keber 2001), etimologija, kognitivna in konceptualna interpretacija sestavin frazemov in njegovih pomenov ter teorija slikovitega konvencionalnega jezika (prim. Dobrovol'skij in Piirainen 2005), predstavlja model kulturnega komentarja za narečni frazeološki slovar. Omenjeni pristopi, ki v okviru raziskav frazeologije zagovarjajo interdisciplinarnost, pomagajo osvetliti semantiko frazemov. Etnološke, domoznanske in širše kulturološke razprave, ki nam v pripravljalni fazi služijo (tudi) za oblikovanje dodatnih vprašanj v zvezi s frazemi (širši družbeno-kulturni kontekst, zunajjezikovna stvarnost) nam v fazi kulturnosemantične analize frazemov služijo še kot vir podatkov za natančnejšo določitev pomena frazema.⁷ Za frazeološke raziskave je torej nujna povezava tudi z drugimi humanističnimi in družboslovnimi disciplinami.

V slovarskem geslu je podan narečni ponazarjalni zgled oz. frazem v kontekstu in v fonetičnem zapisu s krajevnimi označevalniki.⁸ Nadalje je podan morebitni komentar, v katerem so navedeni čustvenostni označevalnik (zlasti *iron.* – ironično, *kletv.* – kletvica, *zmer.* – zmerjalno, *slabš.* – slabšalno), (za)star(el)ost frazema (zlasti *star.* – starinsko), etimološki podatki, morebitne omejitve rabe. Vzpostavljena je povezava na izseček iz govorenega besedila ter na geografsko karto. Pri oblikovanju geselskega članka so uporabljeni

7 Pomen zunajjezikovnih virov pri oblikovanju geselskega članka v dialektološkem slovarpisju je na podlagi predhodnih napotkov za sestavo narečnih slovarjev (npr. *Slovarja ruskih narodnih govorov* ipd.) prikazala že Kenda-Jež (1994); izpostavljeno je zgodovinsko arhivsko gradivo, in sicer tiskano in rokopisno, pisni izdelki posameznih nosilcev narečij (dnevniki in pisma), izbor dialektizmov iz drugovrstnih slovarjev, umetnostna, publicistična, praktičnostrokovna in praktičnosporazumevalna besedila v narečju ter besedje, ki je bilo predmet znanstvenih disciplin (zgodovine, etnologije in celo naravoslovnih ved) (prav tam).

8 V frazeografski praksi se sicer kombinirajo gradivno dokumentirani zgled in t. i. redakcijska tvorba zgledov (Gantar 2002).

naslednji znaki oz. simboli: ⟨ ⟩ – oklepa poknjiženo slovarsko obliko frazema; ‘xxx’ – pomen; **Nv, Pa, De** – kratica/e kraja/ev, kjer je bil oz. ni bil izpričan frazem, ali pa oznaka, da je kraj neznan; ● – uvaja ponazarjalni zgled; 1., 2. – v ponazarjalnem zgledu stoji med posameznimi zgledi; /xxx/ – v zgledu stoji za prevodom, ki ga je podal sam narečni govorec; (xxx) – kraj, kjer je bil podan zgled; **[K]** – uvaja komentar; ◀ – uvaja povezavo na avdio izseček; – uvaja povezavo na geografsko karto (prim. podobne rešitve pri Kenda - Jež 2007).

Primer:

ljE0mEt polčiči0šćEn šulfi0to ⟨imeti počišče-no podstrešje⟩ ‘1. biti pametna, bistra; 2. skrbeti za čistočo’ **De Kr NV Pu Ra SP Šm ●** lSa0mo lMa0rjan, 00n jä lpi0su kurki lu0ni, ki li0mEju polčiči0šćEn šulfi0t0 ut šlko0l, nā pa tEky0, kurki mi zlna0mo d0lma0 pEr Yulni0šća (NV). **[K]** Frazem ima pravzaprav dva pomena: podstrešje 1. označuje del človeškega telesa, namreč glavo, ki je metafora za razum, 2. pa tudi žensko, ki ima čist in urejen dom, pri čemer ne zanemari niti podstrešja.

6 Zaključek

Zasnova in urejanje narečnega frazeološkega slovarja s pomočjo korpusne analize lahko predstavlja enega od sodobnih jezikovnih virov za slovenščino. Narečni frazeološki slovar, urejen in izdelan na osnovi korpusnega pristopa, ki uveljavlja statistično obdelavo primerov rabe, lahko zagotavlja večjo jezikovno reprezentativnost; poleg tega predstavljata korpus in slovar temeljna referenčna vira za druge dialektološke raziskave.

Oblikovanje teoretskih izhodišč in urejanje slovarja na temeljih korpusne leksikografije in kulturnosemantičnih pristopov prispevata k razvoju slovenske frazeologije in frazeografije, kar lahko uporabijo tudi drugi sestavljavci podobnih slovarjev.

Literatura

- DOBROVOL'SKIJ, Dmitrij, PIIRAINEN, Elisabeth, 2005: *Figurative language. Cross-cultural and cross-linguistic perspectives*. Elsevier.
- ERJAVEC, Tomaž, KREK, Simon, 2008: The JOS Morphosyntactically Tagged Corpus of Slovene. Calzolari, Nicoletta idr.: (ur.): *Proceedings of the Sixth International Language Resources and Evaluation (LREC'08)*. Marakeš, Maroko: European Language Resources Association (ELRA). 322–326. <http://nl.ijs.si/jos/bib/jos_lrec08.pdf> (Dostop 22. 7. 2009.)
- GANTAR, Polona, 2002: Temeljne prvine zasnove frazeološkega slovarja. *Slavistična revija* 50/1. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. 29–49.
- GORJANC, Vojko, 2005: *Uvod v korpusno jezikoslovje*. Domžale: Izolit.
- JAKOP, Nataša, 2001: Pomenska kvalifikatorska pojasnila s pozivno vlogo v SSKJ: grožnja, svarilo. *Jezi-koslovni zapiski* 7/1–2. Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša. 225–241.
- KEBER, Janez, 2001: Razlaganje izvora slovenskih frazemov. Kržišnik, Erika (ur.): *Zbornik za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika*, (Skripta, 5). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenske jezike in književnosti Filozofske fakultete. 35–50.
- KENDA - JEŽ, Karmen, 1994: Etnološke raziskave kot (drugotni) vir v narečnem slovaropisju. *Traditio-nes, Zbornik Inštituta za slovensko narodopisje* 23. Ljubljana: SAZU, Razred za filološke in literarne vede. 45–68.
- KENDA - JEŽ, Karmen, 2007: *Shranli smo jih v ban-čah. Slovarki prispevek k poznavanju oblačilne kul-ture v Kanalski dolini. Contributo lessicale alla conoscenza dell'abbigliamento in Val Canale*. Ukve, Ljubljana: S. K. S. Planika Kanalska dolina, Slori, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.
- KRŽIŠNIK, Erika, 2005: Frazeologija v luči kulture. Stabej, Marko (ur.): *Večkulturnost v slovenskem je-ziku, literaturi in kulturi. 41. seminar slovenskega jezika, literature in kulture: zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenske jezike in književnosti Filo-zofske fakultete. 67–81.
- KRŽIŠNIK, Erika, 2008a: Viri za kulturološko inter-pretacijo frazeoloških enot. *Jezik in slovstvo* 53/1. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. 33–47.
- KRŽIŠNIK, Erika, 2008b: Kulturološka interpretacija frazema. Kalin Golob, Monika, Logar, Nataša, Grizold, Anton (ur.): *Jezi-kovna prepletanja*. Lju-bljana: Fakulteta za družbene vede. 149–165.
- MARC BRATINA, Karin, 2005a: Frazeologija v vasi Rakitovec. Rožac Darovec, Vida (ur.): *Meje in kon-fini. Rakitovec, vas kulturnih, družbenih in naravnih prepletanj*. Koper: Univerza na Primorskem, Znan-stveno-raziskovalno središče, Založba Annales,

- Zgodovinsko društvo za južno Primorsko. 261-288.
- MARC BRATINA, Karin, 2005b: Frazologija v slovenski Istri. Jesenšek, Marko (ur.): *Knjižno in narečno besedoslojje slovenskega jezika (Zora 32)*. Maribor: Slavistično društvo Maribor. 141-151.
- MARC BRATINA, Karin, 2006: Izražanje negativnih čustev v govoru vasi Pregara v slovenski Istri (pragmatski frazemi). Koletnik, Mihaela, Smole, Vera (ur.): *Diahronija in sinhronija v dialektoloških raziskavah (Zora 41)*. Maribor: Slavistično društvo Maribor. 366-375.
- MARC BRATINA, Karin, 2007: Jezikovna podoba istrske ženske. Kržišnik, Erika, Eismann, Wolfgang (ur.): *Frazeologija v jezikoslovju in drugih vedah. Europhras Slovenija 2005*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko. 235-250.
- MARC BRATINA, Karin, 2009: *Izražanje abstraktnege v slovenskih istrskih govorih* (Doktorska disertacija). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko.
- MIKOLIČ, Vesna, BEGUŠ, Ana, DUKIĆ, Davorin, KODERMAN, Miha, 2008: Vpliv namembnosti korpusa na označevanje besedilnega gradiva za »Večjezični korpus turističnih besedil«. Erjavec, Tomaž, Žganec Gros, Jerneja (ur.): *Zbornik Šeste konference Jezikovne tehnologije*. Ljubljana: Institut Jožef Stefan. 60-64.
- Projekt JOS: jezikoslovno označevanje slovenskega jezika*: <<http://nl.ijs.si/jos/>>. (Dostop: 22. 7. 2009.)
- SMOLE, Vera, 2007: Pomen leksema OKO kot sestavine frazemov v slovenskem vzhodnodolenjskem govoru Sentruperta. *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku 50*. Novi Sad: Matica srpska. 853-862.
- SMOLE, Vera, 2008a: Hrvaški novoštokavski ikavski in slovenski vzhodnodolenjski frazemi - podobnosti in razlike. *Hrvatski dijalektološki zbornik 14*. Zagreb: Hrvatska akademija nauka i umjetnosti, Razred za filološke znanosti. 59-78.
- SMOLE, Vera, 2008b: Geolingvistična predstavitev izbranih frazemov s sestavino roka v slovenskih narečjih. Derganc, Aleksandra (ur.): *Zbornik referatov za štirinajsti mednarodni slavistični kongres, Ohrid, 10.-17. september 2008. Slavistična revija 56/2*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. 49-73.
- TELIYA N., Veronika, 1998: Phraseological Entities as a Language of Culture (Methodological Aspects). Eismann, Wolfgang (ur.): *Europhras '95. Europäische Phraseologie im Vergleich: gemeinsames Erbe und kulturelle Vielfalt (Studien zur Phraseologie und Parömiologie 15)*. Bochum: Universitätsverlag Dr. N. Brockmeyer. 783-794.
- VIČIČ, Jernej, 2008: Rapid development of data for shallow transfer RBMT translation systems for highly inflective languages. Erjavec, Tomaž, Žganec Gros, Jerneja (ur.): *Zbornik Šeste konference*

Jezikovne tehnologije. Ljubljana: Institut Jožef Stefan. 98-103.